

Закон за изменение и допълнение на Закона за занаятите

УКАЗ № 68

На основание чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за изменение и допълнение на Закона за занаятите, приет от ХLI Народно събрание на 23 март 2011 г.

Издаден в София на 1 април 2011 г.

Президент на републиката: **Георги Първанов**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Маргарита Попова**

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за занаятите (обн., ДВ, бр. 42 от 2001 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 56 от 2002 г., бр. 99 и 105 от 2005 г., бр. 10, 30, 34, 80 и 81 от 2006 г., бр. 53 от 2007 г., бр. 19 и 82 от 2009 г. и бр. 15 от 2010 г.)

§ 1. Член 1 се изменя така:

„Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за упражняване на занаят.“

§ 2. В чл. 2 ал. 2 се отменя.

§ 3. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. (1) Занаят е дейност за производството на изделия и/или предоставянето на услуги по занаятчийски начин.

(2) Предприятието за производство на изделия или за предоставяне на услуги е организирано по занаятчийски начин, когато за определяне на облика му са изпълнени едновременно следните изисквания:

1. дейността е включена в списъка на занаятите съгласно приложение № 1;

2. работата се изпълнява на ръка или с помощта на ръчни или други специфични за занаята инструменти; крайното изделие или услугата са сходни с други от същия вид или са уникални;

3. за извършването на дейността са необходими съответни знания, производствено-технически умения и практически навици, придобити със занаятчийско обучение и квалификация, с професионално обучение в системата на средното и висшето образование, с курсове за придобиване или повишаване на квалификацията, както и с професионален опит;

4. дейността се извършва от занаятчийски – самостоятелно заети лица или обединени в дружества по Закона за задълженията и договорите.“

§ 4. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Занаятчийца упражнява занаята след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на чл. 3, ал. 1, т. 6 или 9 от Закона за регистър БУЛСТАТ, с изключение на занаятчиите, които не са самостоятелно заети лица.

(2) Собственикът на предприятие, организирано по занаятчийски начин, е длъжен да постави на видно място в работното помещение майсторско свидетелство или свидетелство за калфа или документ, удостоверяващ правото да се упражнява занаят, както и да показва при поискване от потребителите на предоставяните стоки и услуги и от контролните органи карта за идентификация за удостоверяване на кода по БУЛСТАТ.“

2. Алинея 3 се отменя.

3. Създава се ал. 4:

„(4) Занаятчиите могат да упражняват един или повече занаяти, да предоставят само занаятчийски услуги и да търгуват единствено със собствената си продукция.“

§ 5. Член 5 се изменя така:

„Чл. 5. (1) Собственик на предприятие, организирано по занаятчийски начин, може да бъде самостоятелно зает занаятчия или лица, обединени в дружество по Закона за задълженията и договорите.

(2) Самостоятелно зает занаятчия може да бъде физическо лице, което отговаря на едно от следните условия:

1. е калфа – без право да обучава чираци;

2. е майстор;

3. има придобита II или III степен на професионална квалификация в институции от системата на професионалното образование и обучение или има висше образование, съответстващо на занаята, който иска да упражнява, както и придобит съответен опит по занаята.

(3) Дружество по Закона за задълженията и договорите може да бъде собственик на предприятие, организирано по занаятчийски начин, когато физическото лице, отговорно за техническото ръководство на производствената дейност, е майстор по занаят в сферата на дейността му.“

§ 6. Членове 6 и 7 се отменят.

§ 7. В чл. 8 ал. 1 се изменя така:

„(1) Занаятчиите могат да се обединяват в регионални занаятчийски камари, които са юридически лица. Регионалните занаятчийски камари извършват дейността си съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел.“

§ 8. Член 9 се изменя така:

„Чл. 9. Регионалната занаятчийска камара:

1. защитава интересите на своите членове и ги подпомага; съдейства за недопускане на нелоялна конкуренция между тях;

2. съдейства на държавната и общинската администрация в усилията им за насърчаване развитието на занаятите и осигуряване качеството на предоставяните занаятчийски услуги и при разработване на наредби, програми и проекти, свързани със занаятите;

3. подпомага членовете си в организирането и осъществяването на занаятчийското обучение, организира изпити за признаване на занаятчийска квалификация и издава свидетелства за калфи;

4. сътрудничи с институции от системата на професионалното образование и обучение и от системата на висшето образование;

5. изготвя програми за обучение на занаятчийски според нуждите на района, съгласува програмите с Националната занаятчийска камара, която ги изпраща за утвърждаване от Националната агенция за професионално образование и обучение; публикува утвърдените програми на интернет страницата си;

6. съдейства чрез Националното сдружение „Заедно на майсторите на народни художествени занаяти“ и браншовите организации – членове на Националната занаятчийска камара, за практическото обучение на занаятчийски и разкриване на работни места за придобиване на опит и квалификация на калфи от браншовите организации;

7. публикува на интернет страницата си одобрените от управителните органи на Националната занаятчийска камара образци на документи, с които занаятчиите декларират произхода на изделията си, както и други удостоверителни документи в случаите, уредени със закон;

8. създава и поддържа регионален регистър на занаятчиите – нейни членове, който се състои от следните раздели:

а) дружества по Закона за задълженията и договорите;

б) самостоятелно заети занаятчийски;

в) майстори, които не са самостоятелно заети лица;

г) калфи, които не са самостоятелно заети лица;

д) чираци.“

§ 9. В чл. 10 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Членове на регионалната занаятчийска камара могат да бъдат:

1. самостоятелно заети занаятчии;
2. дружества по Закона за задълженията и договорите – собственици на предприятия, организирани по занаятчийски начин;
3. майстори, калфи и чираци.“

2. Алинея 2 се отменя.

§ 10. Член 11 се изменя така:

„Чл. 11. Всеки занаятчия може доброволно да членува в регионалната занаятчийска камара, в района на която иска да упражнява занаят. Членовете на регионалната занаятчийска камара се вписват в регистъра по чл. 9, т. 8.“

§ 11. В чл. 12 ал. 1 се изменя така:

„(1) Органи на регионалната занаятчийска камара са общото събрание, управителният съвет и комисията по етика и разрешаване на спорове.“

§ 12. В чл. 14 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „представители на“ се заличават.

2. Алинеи 2, 3 и 4 се отменят.

§ 13. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 2 се отменя.

2. В т. 3 накрая се добавя „и членовете на Комисията по етика и разрешаване на спорове.“

3. Създава се т. 7:

„7. приема отчета за изпълнение на бюджета, който се публикува на интернет страницата на регионалната занаятчийска камара и на Националната занаятчийска камара.“

§ 14. В чл. 16 ал. 1 се изменя така:

„(1) Общото събрание се свиква най-малко веднъж годишно от управителния съвет или по искане на една пета от членовете на общото събрание. Ако в последния случай управителният съвет в 14-дневен срок не отправи писмено покана за свикване на общото събрание, то се свиква от съда по седалището на камарата по писмено искане на заинтересованите членове или на упълномощено от тях лице.“

§ 15. В чл. 17 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 след думата „регионалната“ се добавя „занаятчийска“.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Управителният съвет публикува на интернет страницата на регионалната занаятчийска камара информация за условията и реда за вписване в регистъра. Информацията се предоставя на занаятчиите при поискване.“

§ 16. В чл. 18 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение първо думите „четирима до осем“ се заменят с „не по-малко от двама“.

2. В ал. 2, т. 1 думите „и поставените“ се заменят с „или са поставени“.

3. В ал. 3 след думата „упражняват“ се добавя „правомощията си за“.

§ 17. Създават се чл. 19а и 19б:

„Чл. 19а. (1) Членовете на Комисията по етика и разрешаване на спорове се избират за срок 5 години. Комисията избира от състава си председател.

(2) Комисията по ал. 1 разрешава спорове между занаятчии и извършва проверки на сигнали срещу действия на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара, като отчита своята дейност пред общото събрание.

(3) Членовете на комисията по ал. 1 могат да участват в заседанията на общото събрание и на управителния съвет на съответната регионална занаятчийска камара със съвещателен глас.

(4) Когато установи нарушения на закона или на устава, комисията по ал. 1 уведомява контролната комисия на Националната занаятчийска камара.

Чл. 19б. (1) Регионалната занаятчийска камара изпраща ежемесечно в Националната занаятчийска камара справка за подадените молби за изпит, за проведените изпити, за издадените свидетелства по чл. 9, т. 3, протоколите за приетите вътрешни организационни решения и други определени в устава данни.

(2) Програмите и конспектите за провеждане на изпити, протоколи от изпити, депозираните молби и други документи се съхраняват в архива на регионалната занаятчийска камара за срок 20 години, а издадените свидетелства – за срок 50 години.“

§ 18. В чл. 21 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Регионалният регистър на занаятчиите се води от съответната регионална занаятчийска камара. Той е публичен и се обявява на интернет страницата на съответната камара и на интернет страницата на Националната занаятчийска камара.“

2. Алинеи 2 и 3 се отменят.

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Регистърът се води по образец, утвърден от Националната занаятчийска камара, при спазване на Закона за защита на личните данни.“

§ 19. Член 22 се отменя.

§ 20. В чл. 23 ал. 1 се изменя така:

„(1) На вписване в регистъра на занаятчиите подлежат:

1. за дружествата по Закона за задълженията и договорите:

а) ЕИК (код по БУЛСТАТ);

б) дата на регистрация в БУЛСТАТ, дата на прекратяване на регистрацията;

в) наименование, седалище и адрес на управление;

г) адрес за кореспонденция на територията на страната, телефон, факс и електронен адрес;

д) съдружниците, представляващи дружеството;

е) занаятите, които ще се упражняват;

ж) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

з) документ, удостоверяващ съгласието на майстор да отговаря за техническото ръководство на производствената дейност, номера на майсторското свидетелство и името на майстора;

2. за самостоятелно заетите занаятчии:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на регистрация в БУЛСТАТ, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива – телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, които ще се упражняват;

д) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

е) номера на майсторското свидетелство или номера на свидетелството за калфа, съответно номера на дипломата за завършено висше или средно образование с придобита II, III или по-висока степен на квалификация или номера на свидетелството за правоспособност за професии, упражняването на които изисква правоспособност, или номера на удостоверение за професионално образование, както и наименованието на институцията, издала дипломата и/или свидетелството/удостоверението, заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

ж) датата на започване, спиране и възобновяване на дейността;

з) за майсторите, които не са самостоятелно заети лица:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на вписване в регистъра, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива – телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, които ще се упражняват;

д) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

е) номера на майсторското свидетелство, съответно номера на дипломата за завършено висше образование, както и наименованието на институцията, издала дипломата, или заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

4. за калфите, които не са самостоятелно заети лица:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на вписване в регистъра, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива – телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, които ще се упражняват;

д) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

е) номера на свидетелството за калфа, съответно номера на дипломата за завършено средно образование с придобита II, III или по-висока степен на квалификация или номера на свидетелството за правоспособност за професии, упражняването на които изисква правоспособност, или номера на удостоверението за професионално образование, както и наименованието на институцията, издала

дипломата и/или свидетелството/удостоверението, заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

ж) датата на започване, наблюдаващ майстор, дата на спиране;

5. за чираците:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчиите;

б) дата на вписване в регистъра, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива – телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, в които ще се обучава;

д) мястото, в което ще се обучава в занаят;

е) името на обучаващия майстор по договора за обучение, сключен между чирака и майстора;

ж) номера на диплома/свидетелство за завършен клас от основното или средното образование, завършена степен на образование или успешно завършен курс за ограмотяване по реда на Закона за насърчване на заетостта, както и наименованието на институцията, издала дипломата и/или свидетелството/удостоверението, заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

з) датата на започване, спиране и възобновяване на обучението."

§ 21. Член 24 се изменя така:

„Чл. 24. (1) Вписването в регистъра се извършва по заявление на самостоятелно заетия занаятчия, съответно на лицата с представителна власт – за дружеството по Закона за задълженията и договорите.

(2) Заявлението трябва да съдържа данните, които подлежат на вписване съгласно чл. 23.

(3) Към заявлението за вписване се представят:

1. майсторско свидетелство и/или други документи, удостоверяващи наличието на обстоятелствата, позволяващи работата на предприятието по занаятчийски начин;

2. данните и документите за майсторите и калфите, които не са самостоятелно заети лица, и за чираците;

3. документ, удостоверяващ съгласието на майстора да поеме техническото ръководство на дружеството по Закона за задълженията и договорите;

4. доказателства за представителната власт на лицата, подписали заявлението за дружеството по Закона за задълженията и договорите.

(4) Когато заявлението е подадено от лице – гражданин на държава – членка на Европейския съюз, или на държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което иска да се установи на територията на Република България и да упражнява лично занаят, то представя копие от документ, доказващ притежаването на квалификация, отговаряща на изискванията за майстор, или друг документ, доказващ правото му да упражнява занаят.

(5) Когато лице по ал. 4 желае временно да упражнява занаят на територията на Република България, без да се установява, то уведомява за това съответната регионална занаятчийска камара, на територията на която ще извършва дейността, преди нейното започване. В уведомлението се посочват:

1. държавата, в която е установено, и адрес в нея;

2. адрес на територията на Република България, свързан с упражняването на занаят;

3. копие от документ, доказващ притежаването на квалификация, отговаряща на изискванията за майстор, или друг документ, доказващ правото му да упражнява занаят."

§ 22. В чл. 25 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Регионалната занаятчийска камара вписва заявителя, ако отговаря на изискванията по чл. 24, в 14-дневен срок от подаване на заявлението."

2. Алинея 3 се отменя.

§ 23. В чл. 26, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. по молба на вписаното лице, съответно на неговите наследници;"

2. В т. 2 думите „или ликвидация на юридическото лице“ се заменят с „на дружеството по Закона за задълженията и договорите"."

§ 24. В чл. 27 думата „централния“ се заменя с „националния"."

§ 25. В чл. 28 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 преди думата „организация“ се добавя „представителната"."

2. Алинеи 2, 3 и 4 се изменят така:

„(2) Националната занаятчийска камара подпомага и защитава общите интереси на своите членове и съдейства за развитието на занаятите и за утвърждаването на техния престиж. Камарата помага за запазването и развитието на традиционните български занаяти.

(3) Националната занаятчийска камара е юридическо лице, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, със седалище София.

(4) В Националната занаятчийска камара членуват регионалните занаятчийски камари. В нея могат да членуват браншови организации и Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“, всеки от тях като колективен член."

3. Създава се ал. 6:

„(6) Националната занаятчийска камара може да придобива и да притежава имущество."

§ 26. Член 29 се изменя така:

„Чл. 29. (1) Националната занаятчийска камара:

1. провежда обща политика за защита интересите на занаятчиите и техните организации, като осигурява тяхната равнопоставеност;

2. участва в разработването на проекти и изготвя становища по нормативните актове, свързани със занаятите и занаятчийското обучение;

3. утвърждава образците на документи, предвидени в този закон;

4. изготвя стандарти за обучение по отделните занаяти от списъка по приложение № 1, които се утвърждават от Националната агенция за професионално образование и обучение;

5. съгласува програмите за обучение по отделните занаяти и ги представя на Националната агенция за професионално образование и обучение за утвърждаване;

6. изготвя правила за провеждането на изпити, които се утвърждават от Националната агенция за професионално образование и обучение;

7. издава майсторски свидетелства;

8. обобщава постъпилата от регионалните занаятчийски камари информация и в случай на необходимост сезира компетентните органи;

9. води национален регистър на занаятчиите на основата на регионалните регистри;

10. координира дейността на регионалните занаятчийски камари;

11. изпълнява и други функции съгласно устава си.

(2) Националната занаятчийска камара публикува на интернет страницата си документите по ал. 1, т. 3, 4, 5 и 6 и регистъра по ал. 1, т. 9, както и друга информация.

(3) Националната занаятчийска камара предоставя на всеки 6 месеца на органите на Министерството на вътрешните работи актуализиран списък с вписаните в регистъра занаятчи и наети майстори, упражняващи занаят ключарство, и обучаваните в този занаят."

§ 27. Член 31 се изменя така:

„Чл. 31. Общото събрание на Националната занаятчийска камара се състои от представители на всички регионални занаятчийски камари, на Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и от други членове при пропорционално представителство на всеки занаят от списъка по приложение № 1, по определена в устава норма на представителство."

§ 28. В чл. 32 т. 3 се изменя така:

„3. приема за членове браншови организации."

§ 29. В чл. 33 ал. 1 се изменя така:

„(1) Общото събрание на Националната занаятчийска камара се свиква поне веднъж годишно от настоятелството или по искане на една десета от членовете ѝ. Ако в последния случай настоятелството в 14-дневен срок не отправи писмено покана за свикване на общото събрание, то се свиква от съда по седалището на камарата по писмено искане на заинтересованите членове или на упълномощено от тях лице."

§ 30. В чл. 35 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Настоятелството на Националната занаятчийска камара се състои от председател и 10 членове, които се избират за срок от 4 години. Членове на настоятелството могат да бъдат само членове на регионалните занаятчийски камари, на Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и представители на приети за членове национални браншови организации."

2. В ал. 4, изречение второ думите „прието за член национално браншово занаятчийско сдружение“ се заменят с „приета за член браншова организация"."

§ 31. Член 37 се изменя така:

„Чл. 37. Членовете и председателят на контролната комисия се избират за срок 5 години."

§ 32. В чл. 39 ал. 1 се изменя така:

„(1) Към Националната занаятчийска камара се създава арбитражен съд за разрешаване на спорове между занаятчии, които не могат да се разрешат от комисията по етика и разрешаване на спорове към регионалните занаятчийски камари.“

§ 33. В глава трета раздел IV „Браншови занаятчийски сдружения“ с чл. 42, 43 и 44 се отменя.

§ 34. В чл. 45 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „в занаятчийско предприятие“ се заличават.

2. В ал. 2 думите „в занаятчийско предприятие“ се заличават и накрая се добавя „по програми за обучение, утвърдени от Националната агенция за професионално образование и обучение“.

3. Създава се ал. 4:

„(4) Алинея 3 не се прилага при обучение на лица с увреждания от майстори в система за занаятчийско обучение, разработена специално за тях, както и в създадени за лица до 30-годишна възраст с ментални и други здравословни проблеми специални училища, при наличие на договорни отношения между училището и регионалната занаятчийска камара и на програма за обучение, одобрена от Националната занаятчийска камара и утвърдена от Министерството на образованието, младежта и науката.“

§ 35. В чл. 46 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В предприятие, организирано по занаятчийски начин, и в Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ могат да се обучават чираци само по занаятите от списъка по приложение № 1, които се упражняват в тях.“

2. В ал. 2 думите „тези занаятчийски предприятия“ се заменят с „предприятията, организирани по занаятчийски начин, и Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“.

3. В ал. 3 думите „занаятчийското предприятие“ се заменят с „предприятието, организирано по занаятчийски начин, на Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“, както и от потребностите на региона“.

§ 36. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) текстът преди т. 1 се изменя така: „В програмите за обучение на чирак по всеки занаят се определят:“;

б) създават се т. 8 и 9:

„8. правилата за провеждане на изпит по всеки занаят, включващи план за провеждането, критериите и времетраенето на изпита; 9. броят на явяванията на изпит и срокът между отделните явявания.“

2. В ал. 2 думите „това със собственика на занаятчийското предприятие“ се заменят с „обучение с майстор“.

3. В ал. 3:

а) в текста преди т. 1 думите „собственика на занаятчийското предприятие“ се заменят с „майстора“;

б) точка 2 се изменя така:

„2. занаятът, по който ще се извършва обучението;“

в) точка 3 се изменя така:

„3. финансовите взаимоотношения между майстора и чирака, включително минималното заплащане на час/ден/месец на чирака за положения труд.“

4. В ал. 4 думите „собственика на занаятчийското предприятие“ се заменят с „майстора“.

§ 37. Член 48 се отменя.

§ 38. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „занаятчийско“ се заличава, а след думата „предприятие“ се поставя запетая и се добавя „организирано по занаятчийски начин“.

2. В ал. 2:

а) текстът преди т. 1 се изменя така: „Регионалната занаятчийска камара издава свидетелство за калфа на:“;

б) точка 1 се изменя така:

„1. чирак, който успешно е положил калфенски изпит пред комисията по чл. 53, ал. 1;“

в) в т. 2 думата „занаятчийско“ се заличава, а след думата „предприятие“ се добавя „организирано по занаятчийски начин“;

г) в т. 3 след думата „което“ се добавя „не е положило калфенски изпит, но“.

3. Създава се ал. 3:

„(3) Националната занаятчийска камара утвърждава унифициран по форма и съдържание образец на свидетелството за калфа за всеки занаят, който е задължителен за регионалните занаятчийски камари.“

§ 39. В чл. 51 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „несамостоятелно“ се заличава.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Регионалната занаятчийска камара определя мястото и часа за провеждане на калфенския изпит по определен занаят.“

§ 40. Член 52 се отменя.

§ 41. В чл. 53 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 изречение второ се заличава.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Изпитната комисия се състои най-малко от 5 членове. Членовете на изпитната комисия са майстори по занаята, за който се провежда изпитът, или преподаватели на браншовите организации, на Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и преподаватели от съответната област, определени на предложение на регионалните занаятчийски камари, Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и на браншовите организации. Председателят на комисията се определя от регионалната занаятчийска камара.“

3. В ал. 3 думите „Националната занаятчийска камара“ се заменят със „съответната регионална занаятчийска камара.“

§ 42. Член 54 се отменя.

§ 43. В чл. 55 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Майстор в определен занаят е лице, което познава детайлно целия работен процес до степен, че да може да го осъществява сам, притежава необходимите за занаята практически умения и теоретични познания и има издадено майсторско свидетелство.

(2) Националната занаятчийска камара издава майсторското свидетелство на:

1. калфа, успешно издържал майсторския изпит;

2. лице, което не е положило майсторски изпит, но има висше образование в областта на приложението на занаята и най-малко две години стаж по специалността.“

§ 44. Член 56 се изменя така:

„Чл. 56. Обучението на майстори се извършва в предприятие, организирано по занаятчийски начин, или в Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ в съответствие с изискванията на стандартите за обучение по всеки занаят от списъка по приложение № 1 и утвърдените програми. В програмата за обучение се определят:

1. срокът на обучение по всеки занаят;

2. уменията и знанията – предмет на занаятчийското обучение;

3. занаятите, по които може да се организира обучение за майстор;

4. изискванията към условията за обучение;

5. изпитните изисквания за завършване на обучението;

6. управлението и контролът на обучението;

7. документите за завършено обучение;

8. правилата за провеждане на майсторски изпит по всеки занаят, включващи план на провеждането, критериите и времетраенето на изпита;

9. броят на явяванията на изпит и срокът между отделните явявания.“

§ 45. В чл. 57 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Майсторският изпит трябва да установи дали кандидатът притежава всички теоретични познания и практически умения, за да може да упражнява самостоятелно съответния занаят и да обучава на практически умения чираци и калфи.“

2. В ал. 2 т. 2 и 3 се изменят така:

„2. теоретична, включваща основните познания в областта на приложението на занаята, на характерните за него материали и инструменти и на организацията и безопасността на труда;

3. педагогическа; изключения могат да се допускат за лица, които имат успешно завършен курс с педагогическа насоченост или притежават документи, доказващи педагогически стаж.“

§ 46. В чл. 58 думата „организира“ се заменя със „съдейства за“.

§ 47. В чл. 59 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 в текста преди т. 1 цифрата „3“ се заменя с „две“, а думата „като“ се заменя с „и са“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) По мотивирано предложение на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара до полагане на майсторски изпит се допуска и лице, което е упражнявало занаята в чужбина и представи копия на документи, удостоверяващи квалификацията му съгласно законодателството по мястото на упражняване на занаята.“

§ 48. В чл. 60 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя „браншовите организации, Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и Националната агенция за професионално образование и обучение“.

2. В ал. 2 изречение второ се изменя така: „Членовете на изпитната комисия са майстори по занаята, за който се провежда изпитът, или представители на браншовите организации, на Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и преподаватели от съответната област, определени по предложение на регионалните занаятчийски камари, Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ и на браншовите организации.“

§ 49. Член 61 се изменя така:

„Чл. 61. (1) Кандидатите се допускат до изпит след решение на изпитната комисия, взето с обикновено мнозинство. За решението на комисията кандидатите се уведомяват в 15-дневен срок от подаването на съответните документи. Председателят на комисията е длъжен да уведоми всеки кандидат дали е допуснат до изпит или какви пропуски в документите му следва да се отстранят. Отказът на комисията за допускане до изпит се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Общият курс на обучение и придобиване на квалификация и практически опит на майстора е най-малко 14 години – общообразователно обучение най-малко 8 години, 4 години обучение в специализирано учебно заведение или 3 години чиракуване и 2 или 3 години практически обучение на място, работейки в предприятията по конкретния занаят или професия.

(3) Националната занаятчийска камара издава майсторско свидетелство за всеки занаят по утвърден от нея унифициран по форма и съдържание образец.“

§ 50. Член 62 се изменя така:

„Чл. 62. Ако кандидатът не е положил успешно майсторския изпит, той има право да положи отново изпит след допълнително 6-месечно обучение, считано от датата на полагане на изпита.“

§ 51. Член 63 се отменя.

§ 52. Член 65 се изменя така:

„Чл. 65. (1) За нарушение или неизпълнение на разпоредбите на чл. 4, чл. 5, ал. 3, чл. 45, ал. 2, 3 и 4, чл. 46 и чл. 47, ал. 1 и 2 на виновните лица се налага глоба от 100 до 1000 лв., която постъпва в приход на бюджета на общината, на територията на която е било установено съответното административно нарушение, ако деянието не съставлява престъпление.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 наказанието е глоба в размер от 200 до 2000 лв.“

§ 53. Член 66 се изменя така:

„Чл. 66. (1) Регионална занаятчийска камара, която не изпълни задълженията си по чл. 9, т. 5 и 7, чл. 21, чл. 23, ал. 1, чл. 25, чл. 26, чл. 27, чл. 50, ал. 2 и 3, чл. 53, ал. 1 и чл. 59 или откаже да представи информация от регионалния регистър на занаятчиите, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв., която постъпва в приход на бюджета на общината, на територията на която е регистрирана камарата.

(2) Националната занаятчийска камара, при неизпълнение на задълженията ѝ по чл. 29, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 9, ал. 2 и 3, чл. 55, ал. 2 и чл. 60, ал. 1, или ако откаже да представи информация от националния регистър на занаятчиите, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв., която постъпва в приход на бюджета на общината по седалището на камарата.

(3) За повторно нарушение по ал. 1 и 2 наказанието е имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.“

§ 54. В чл. 67 думите „председателя на съответната регионална занаятчийска камара“ се заменят с „кметовете на общини или оправомоощени от тях лица“.

§ 55. В допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

1. Наименованието се изменя така: „Допълнителни разпоредби“.

2. В § 1:

а) точки 1, 2 и 3 се изменят така:

„1. „Отговорен за техническото ръководство“ на дружество по Закона за задълженията и договорите е майстор, който ръководи производствената дейност и отговаря за осъществяването на технологичния процес, като може да не е собственик.

2. „Занаятчийска квалификация“ е набор от необходимите знания и придобити практически умения – професионални, организационни, творчески и други познания и квалификации, достатъчни за самостоятелно изработване на занаятчийско изделие или предоставяне на занаятчийска услуга.

3. „Занаятчийско обучение“ е преподаване на специфичните за занаята приложни умения и техники, запознаване със специфичните инструменти и материали, развитие на организационните, творческите и други познания и умения на индивида, необходими за упражняването на конкретния занаят. Познанията и практическите умения са придобити при занаятчийско обучение в предприятие, организирано по занаятчийски начин, с постепенно надграждане на познанията и практическо усъвършенстване на уменията.“;

б) създават се т. 4, 5 и 6:

„4. „Производствено-технически умения“ са умения за използване на специфични механизми за изработване и оформяне на изделие, създадени в процеса на развитие на занаята във времето.

5. „Занаятчийски услуги“ са поправка, обслужване и/или поддържане на продукти, устройства и обекти, както и дейности, свързани с потребности от лично естество, които се извършват/предоставят с ръчен труд или с помощта на инструменти и механизми, характерни за занаята.

6. „Повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя се налага наказание за същото по вид нарушение.“

3. Създава се § 1а:

„§ 1а. Упражняването на занаят се доказва пред регионалната занаятчийска камара със:

1. трудова книжка или по друг начин за установяване на трудов стаж или с регистрация;

2. документи за платените данъци и осигуровки през времето на упражняване на занаята.“

§ 56. Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 се изменя така:

„Приложение № 1 към чл. 3, ал. 2, т. 1

Списък на занаятите по групи:

- I. Народни художествени занаяти
 1. Художествена обработка на кожа
 2. Изработване на изделия от кожа
 3. Изработване на накити
 4. Изработване на изделия от ковано желязо
 5. Художествено леене
 6. Звънчарство
 7. Ножарство
 8. Изработване и ремонт на старинно оръжие
 9. Везбарство
 10. Художествено плетиво
 11. Изработване на национални кукли
 12. Изработване на художествена керамика
 13. Грънчарство
 14. Художествена обработка на дърво и дърворезба
 15. Изработване на художествени тъкани
 16. Гайтанджийство
 17. Изработване на национални костюми
 18. Изработване и ремонт на български народни музикални инструменти
 19. Художествена обработка на камък
 20. Бакърджийство (медникарство)
 21. Изработване на дървени съдове и предмети за бита, копанчарство
 22. Ръчно килимарство
- II. Други
 23. Леярство на камбани
 24. Изработване на стъклени изделия чрез духане на стъкло
 25. Рисуване и гравирание върху стъкло
 26. Ръчно книговезване
 27. Изработване и ремонт на съвременни музикални инструменти и аксесоари за тях
 28. Изработване и ремонт на изделия от мед (бакър) и сплавите ѝ
 29. Часовникарство
 30. Гравьорство
 31. Изработване на камини, кахлени печки
 32. Изработване на елементи и монтаж на облицовки на стрехи
 33. Покривни работи – редене на керемиди, поставяне на улици, изграждане на комини
 34. Коминочистене

35. Тенекеджийство
36. Калайджийство
37. Ковачество
38. Изграждане на кладенци
39. Каменоделство
40. Точиларство
41. Ключарство
42. Бъчварство
43. Коларство
44. Кошничарство, изработване на рогозки и метли
45. Тъкачество (платно, аби, пътеки, черги, китеници и сродни) и мутафчийство
46. Седларство и сарачество
47. Обущарство
48. Шапкарство
49. Въжарство
50. Производство на боза (бозаджийство) и шекерджийство, производство на изделия от захарен сироп
51. Вулканизация
52. Поправка на велосипеди
53. Шивашки услуги
54. Тапицерство
55. Ръчна изработка и ремонт на мебели
56. Ръчна изработка на табели и реклами
57. Фризьорство“.

§ 57. Приложение № 2 към чл. 21, ал. 4 се отменя.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 58. Чираците, калфите и майсторите запазват придобитите от тях до влизането в сила на този закон права.

§ 59. Издадените до влизането в сила на този закон свидетелства от Задругата на майсторите на народните художествени занаяти и от Националното сдружение „Задруга на майсторите на народни художествени занаяти“ запазват валидността си.

§ 60. (1) В срок до 9 месеца от влизането в сила на този закон управителните съвети на регионалните занаятчийски камари и Националната занаятчийска камара привеждат в съответствие с неговите програми за подготовка и обучение на занаятчиите, правилата за обучение и правилниците за обучение и провеждане на изпити.

(2) До утвърждаването от Националната агенция за професионално образование и обучение на програмите за подготовка и обучение на занаятчиите, правилата за обучение и правилниците за обучение и провеждане на изпити регионалните занаятчийски камари не провеждат калфенски изпити и не издават свидетелства за калфи, а Националната занаятчийска камара не провежда майсторски изпити и не издава майсторски свидетелства.

§ 61. В срок до три месеца от влизането в сила на този закон Националната занаятчийска камара утвърждава образец на регионален регистър на занаятчиите по чл. 21, ал. 4.

§ 62. В срок 6 месеца от влизането в сила на този закон регионалните занаятчийски камари и Националната занаятчийска камара привеждат дейността си в съответствие с изискванията му.

§ 63. Управителният съвет на Националната занаятчийска камара в срок 9 месеца от влизането в сила на този закон изготвя и публикува съгласувано с Министерството на културата график за информиране на Министерството на културата за актуалния регистър на майсторите и занаятчиите, упражняващи дейност по списъка на занаятите от група I „Народни художествени занаяти“ на приложение № 1.

§ 64. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6, 18, 36, 70 и 106 от 2004 г., бр. 87, 94, 100, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 36 и 105 от 2006 г., бр. 55 и 110 от 2007 г., бр. 70 и 105 от 2008 г., бр. 12, 19, 41 и 95 от 2009 г., бр. 98 от 2010 г. и бр. 19 от 2011 г.) в чл. 61м, ал. 1, т. 4 думите „12 и 13“ се заличават.

§ 65. Лицата по т. 12 и 13 на приложение № 4 към глава втора, раздел VI от Закона за местните данъци и такси, които до влизането в сила на този закон са подали данъчна декларация по чл. 61н от Закона за местните данъци и такси с приложено копие от удостоверение за вписване в регистъра на чираците, издадено от съответната регионална занаятчийска камара, ползват данъчното облекчение по чл. 61м, ал. 1, т. 4 за 2011 г.

§ 66. В Закона за регистър БУЛСТАТ (обн., ДВ, бр. 39 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г., бр. 34 от 2006 г., бр. 42 от 2007 г. и бр. 82 и 95 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 3, ал. 1, т. 6 след думите „Закона за задълженията и договорите“ се поставя запетая и се добавя „включително тези, организирани по занаятчийски начин“.

2. В чл. 7:

а) в ал. 1, т. 10 накрая се добавя „или занаяти по Закона за занаятите“;

б) в ал. 2:

аа) в т. 6 накрая се добавя „или занаяти по Закона за занаятите“;

бб) в т. 7 накрая се добавя „или придобиването на званието майстор или калфа по Закона за занаятите“.

3. В чл. 29, ал. 2 т. 4 се изменя така:

„4. регионалните регистри и националния регистър на обучаваните и обучените чираци, калфи и майстори, на обучаващите ги майстори, както и на майсторите и калфите, работещи в предприятия, организирани по занаятчийски начин.“

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на 23 март 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: **Цецка Цачева**